

Stichting HEST: Jaarverslag 2021 en plannen voor 2022

Onze missie

HEST ondersteunt door middel van de inzet van vrijwilligers de mantelzorgers van terminaal zieke mensen die thuis willen sterven.

Achtergrond

De stichting Hulpgroep Ernstig Zieken en Stervenden Thuis (HEST) is opgericht in 1983. De stichting heeft als doelstelling het thuis sterven voor de inwoners van Ermelo, Putten en Garderen beter mogelijk te maken.

Terminaal zieke mensen willen veelal het liefst thuis sterven. In de thuissituatie komt de zorg voor een stervende voor een belangrijk deel neer op mantelzorgers. De taak van mantelzorgers beslaat 24 uur per dag en 7 dagen in de week en is dan ook zeer zwaar. Meestal staan de beroepsmatige zorgverleners van de thuiszorgorganisaties hen hierbij terzijde. In de nachtelijke uren is deze hulp echter slechts beperkt beschikbaar. HEST kan en wil een rol spelen door het bieden van aanvullende hulp. De hulp van HEST wordt vooral tijdens de nachtelijke uren verleend en bestaat uit het waken en waar nodig overnemen van de verzorging. De mantelzorger kan zo tot een goede nachtrust komen en is daardoor beter en langer in staat om zijn of haar dierbare thuis te verzorgen.

De medewerkers van HEST zijn allen vrijwilliger: zij doen hun werk belangeloos. De hulp van HEST is kosteloos: voor degenen die er gebruik van willen maken bestaat er dus geen financiële drempel.

Organisatie

De stichting HEST wordt bestuurd door een driekoppig bestuur.

De feitelijke zorg wordt verleend door de 'vrijwilligers'. Zij worden bij hun werkzaamheden aangestuurd door de coördinatoren.

Als in dit jaarverslag gesproken wordt over 'vrijwilligers' wordt bedoeld op de HEST-medewerkers die de feitelijke zorg leveren.

Werkwijze

De hulp van HEST wordt meestal aangevraagd door organisaties voor beroepsmatige zorg als Buurtzorg, Icare, of andere thuiszorgorganisaties. Een mantelzorger of een familielid kan ook rechtstreeks hulp aanvragen. Ook de huisarts, het kerkgenootschap van de zieke, een welzijnsorganisatie, een zorginstelling of het maatschappelijk werk kunnen hulp aanvragen. De aanvraag wordt behandeld door de betreffende coördinator. Zo nodig wordt door deze een huisbezoek afgelegd. Waar dat wenselijk is wordt overlegd met de huisarts en/of de thuiszorgorganisatie. Nadat de hulpvraag is beoordeeld, schakelt de coördinator een HEST-vrijwilliger in. Soms kan de hulp dezelfde nacht nog worden geboden. Als de zorgverlening meerdere nachten beslaat, worden bijna altijd verschillende vrijwilligers ingeschakeld. Het is afhankelijk van het aantal op dat moment beschikbare vrijwilligers hoeveel nachten per week kan worden gewaakt.

De coördinator begeleidt het proces en dient als vraagbaak voor de vrijwilligers. Na afloop van de zorgverlening evalueert de coördinator met de mantelzorger en de vrijwilligers.

Vrienden van HEST

In 1998 werd de stichting ‘Vrienden van HEST’ opgericht. Doelstelling van de ‘‘Vrienden van HEST’’ is het ondersteunen van de stichting HEST.

De stichting ‘‘Vrienden van HEST’’ heeft een eigen bestuur en maakt géén deel uit van de organisatie van HEST. Tussen beide organisaties bestaan wel nauwe contacten.

Kennisbevordering

Aan de kennisbevordering van de vrijwilligers van HEST wordt veel aandacht besteed.

Bij hun entree krijgen zij de introductiecursus ‘‘Terminale Zorg’’ van de koepelvereniging Vrijwilligers Palliatieve Terminale Zorg (VPTZ) of een op maat gesneden cursuspakket dat o.a. bestaat uit opleidingsmodules welke deels elders worden verzorgd (o.a. door het Willem Holtrop Hospice te Ermelo).

Daarna volgen zij eens per anderhalf jaar een bijscholingscursus. Voorts zijn er incidentele cursussen, zoals een tilcursus.

Ter ondersteuning van elkaar komen de vrijwilligers regelmatig bijeen in de zogenaamde terugkom-bijeenkomsten. De coördinatoren spelen hierbij een stimulerende en voorwaardenscheppende rol.

Personele wijzigingen vrijwilligers in 2021

Als nieuwe vrijwilliger is het afgelopen jaar welkom geheten: Trijnie de Roos (december 2021).

In 2021 hebben afscheid genomen: Jeroen de Vries (augustus 2021). Anja Nieuwenweg (september 2021) en Thom Kloes (december 2021)

Nader: Als gevolg van een succesvolle wervingsactie speelden er op standdatum 31 december 2021 diverse sollicitaties. Ten tijde van het opstellen van dit jaarverslag (maart 2022) is duidelijk geworden dat dit tot de komst van een aantal nieuwe vrijwilligers heeft geleid (Marleen Kleine Deters, Marcel Roelen-Bogels, Gertrud Stuijt). Dit zal worden weergegeven in het jaarverslag 2022. Hetzelfde geldt voor de komst van Christy Lagerwey, de nieuwe coördinator voor Ermelo.

In het jaarverslag 2021 is de komst en het snel daarop volgende vertrek van Veronica Kamphuis niet meegenomen.

Personele samenstelling dd 31 december 2021

HEST had op 31 december 2021 dertien vrijwilligers en twee coördinatoren. De functie van een derde coördinator was op dat moment nog vacant.

Het bestuur van HEST bestond op 31 december 2021 uit een voorzitter, een secretaris en een penningmeester. Een ICT-deskundige ondersteunt het bestuur.

Financiering

HEST is voor zijn financiering vooral afhankelijk van subsidie. Het Ministerie van VWS verstrekt jaarlijks een subsidie waarvan de grootte afhankelijk is van het aantal cliënten waaraan in de zogenaamde referteperiode hulp is verleend. De referteperiode beslaat 3 jaren (voor de subsidie voor 2021 is de referteperiode 2017 t/m 2019).

De gemeente Putten verstrekke t/m 2019 jaarlijks een kleine aanvullende subsidie. Met ingang 2020 hebben wij i.v.m. onze stabiele financiële situatie geen gemeentelijke subsidie meer aangevraagd. Ook voor 2022 zullen we dit niet meer hoeven doen.

Van de stichting ‘‘Vrienden van HEST’’ verkrijgt HEST een jaarlijks wisselende donatie. Deze donatie wordt telkenmale besteed aan een specifiek doel.

Besteding van de inkomsten

De inkomsten van HEST worden vooral besteed aan de deskundigheidsbevordering van de medewerkers. De scholing van onze medewerkers vinden wij heel belangrijk.

Ook aan PR geven wij geld uit. Te denken valt aan het onderhoud van onze website, aan promotiemateriaal en aan advertenties. We vinden het van belang dat de inwoners van Ermelo en Putten bekend zijn met het bestaan van HEST. Potentiële cliënten maar ook potentiële vrijwilligers kunnen ons dan beter vinden.

Een ander deel van de inkomsten wordt besteed aan sociale activiteiten. Deze activiteiten dienen ertoe het groepsproces te versterken: ze bevorderen de binding en de noodzakelijke onderlinge samenhang van de vrijwilligers.

Omvang van de in 2021 verleende zorg

Ermelo 2021 : Aan 3 inwoners is zorg verleend. Het betrof 4 nachten.

Putten 2021 : Aan 10 inwoners is zorg verleend. Het betrof 23 nachten.

Totaal HEST 2021 : Zorg aan 13 inwoners. In totaal 27 nachten.

Niet vermeld zijn de aanvragen die uiteindelijk niet tot daadwerkelijke inzet van een HEST-vrijwilliger hebben geleid. De oorzaken van het achterwege blijven van inzet zijn uiteenlopend van aard (meestal: voortijdig overlijden van de zieke of opname in een zorginstelling). In deze gevallen heeft de betreffende coördinator van HEST veelal wel uitgebreide bemoeienis met de aanvraag gehad.

Omvang van de zorg in eerdere jaren

Om een indruk te kunnen krijgen van een eventuele trend zijn onderstaand ook de gegevens van de jaren 2015 t/m 2020 vermeld:

Ermelo 2015 : Zorg aan 10 inwoners. Betrof 33 nachten en 3 dagdelen.

Putten 2015 : Zorg aan 19 inwoners. Betrof 54 nachten.

Totaal HEST 2015 : Zorg aan 29 inwoners. In totaal 87 nachten en 3 dagdelen.

Ermelo 2016 : Zorg aan 12 inwoners. Betrof 20 nachten

Putten 2016 : Zorg aan 18 inwoners. Betrof 109 nachten en 1 dagdeel

Totaal HEST 2016 : Zorg aan 30 inwoners. In totaal 129 nachten en 1 dagdeel.

Ermelo 2017 : Zorg aan 11 inwoners. Betrof 25 nachten.

Putten 2017 : Zorg aan 12 inwoners. Betrof 41 nachten en 4 dagdelen.

Totaal HEST 2017 : Zorg aan 23 inwoners. In totaal 66 nachten en 4 dagdelen.

Ermelo 2018 : Zorg aan 9 inwoners. Betrof 25 nachten.

Putten 2018 : Zorg aan 16 inwoners. Betrof 68 nachten.

Totaal HEST 2018 : Zorg aan 25 inwoners. In totaal 93 nachten.

Ermelo 2019 : Aan 11 inwoners is zorg verleend. Het betrof 35 nachten.
Putten 2019 : Aan 13 inwoners is zorg verleend. Het betrof 35 nachten.
Totaal HEST 2019 : Zorg aan 24 inwoners. In totaal 70 nachten.

Ermelo 2020 : Zorg aan 6 inwoners. Betrof 11 nachten.
Putten 2020 : Zorg aan 14 inwoners. Betrof 30 nachten.
Hospice 2020 : Zorg aan 1 client. Betrof 1 nacht.
Totaal HEST 2020 : Zorg aan 21 inwoners. Betrof 42 nachten.

Conclusies m.b.t. de omvang van de zorg

Geconcludeerd kan worden dat in 2021 (net als in 2020) in vergelijking met 2018 en 2019 het aantal cliënten waaraan zorg is verleend aanzienlijk is gedaald. Waarschijnlijk heeft dat te maken met de corona-pandemie. Een dergelijke trend is ook landelijk zichtbaar. Voorts is het duidelijk dat, over langere tijd bezien, het aantal nachten per cliënt een dalende trend vertoont.

De werving van vrijwilligers

Tot eind 2018 was een tekort aan vrijwilligers voor HEST nog een belangrijk pijnpunt. Landelijk wordt hetzelfde gezien: overal, ook buiten de zorg, wordt het steeds moeilijker om vrijwilligers te vinden. Belangrijke oorzaken zijn dat vrouwen vaker betaald werk gaan doen en dat werknemers als gevolg van het opschuiven van de AOW-leeftijd langer moeten werken.

Voor HEST leidde het toenmalige tekort aan vrijwilligers er toe dat niet alle vragen om zorg konden worden gehonoreerd.

Sinds 2019 is de aanpak van de werving gewijzigd. Het aloude kleinschalige flyeren op markten en langs de deuren werd vervangen door twee andere activiteiten.

In de eerste plaats werd ingezet op de plaatsing van artikelen over HEST in de lokale pers. Hierbij werd dankbaar gebruik gemaakt van de professionele diensten van Jolette van Eijden, die prachtige artikelen over ons schreef en deze pasklaar voor plaatsing aanbood. De basis van de artikelen werd gevormd door interviews met de nabestaanden van cliënten waaraan HEST in het recente verleden hulp had geboden. Het plaatsen van deze artikelen bleek zeer succesvol: het leidde tot de komst van diverse nieuwe vrijwilligers. Het vrijwilligerstekort kon daarmee voor een belangrijk deel worden opgelost.

In 2021 werd een tweede wervingsactiviteit ondernomen. Flyers werden toegevoegd aan lokale kranten en werden aldus op grote schaal verspreid in Ermelo en Putten. Dit bleek zeer succesvol. Het leidde tot een groter dan verwacht aantal belangstellenden voor de functie van vrijwilliger. Eind 2021 waren de gesprekken met hen nog in volle gang. De verwachting is dat HEST begin 2022 weer volledig op sterkte zal zijn.

De invloed van de corona-pandemie op het functioneren van HEST in 2021

Ook in 2021 heeft Nederland te maken gehad met de corona-pandemie. Voor heel Nederland heeft dat grote consequenties gehad. Dat gold zeker ook voor HEST.

Bij het aannemen van cliënten zijn we in 2021 voorzichtig geweest. Onze vrijwilligers vallen, gelet op hun gemiddelde leeftijd, immers in een kwetsbare groep. Het aantal cliënten waaraan in 2021 zorg is verleend, is mede daardoor lager geweest dan zonder corona het geval zou zijn geweest.

Een ander belangrijk gevolg van de corona pandemie is dat onze scholingsactiviteiten in 2021 voor een deel vervallen zijn. Gelukkig heeft in november de tweedaagse nascholing wel plaats kunnen vinden.

De periodieke terugkombijeenkomsten, een belangrijke deskundigheidsbevorderende activiteit, zijn dit jaar voor een belangrijk deel eveneens vervallen.

Ook onze sociale activiteiten, met uitzondering van de jaarlijkse barbecue in het najaar, zijn als gevolg van de corona-pandemie niet doorgegaan.

Kort verslag van enkele activiteiten in 2021:

1. We hebben ons in 2021 ingespannen om nieuwe vrijwilligers te vinden. Zie boven (onderwerp 'Werving van vrijwilligers'). De wervingsactiviteiten waren succesvol.
2. Voor de functie van een derde coördinator (met speciale aandacht voor Ermelo) welke reeds vijf jaar vacant was, is dankzij de wervingsactiviteiten een opvolger gevonden in de persoon van Christy Lagerwey. Op 1 januari 2022 zal zij HEST komen versterken.
3. De contacten met het Willem Holtrop Hospice zijn verder aangehaald. Er wordt gestreefd naar een win-win-situatie. HEST profiteert van de opleidingsexpertise van het hospice, terwijl het hospice in de nabije toekomst voor nachtelijke inzet een beroep kan gaan doen op een deel van onze vrijwilligers. Uitgangspunt is vrijwilligheid van onze vrijwilligers: dit zal individueel met hen worden afgesproken. In 2021 heeft het project in kwantitatieve zin echter weinig voortgang geboekt.
4. Mevrouw Gerry Beers, huisarts in Putten, is bereid gevonden om met ingang van 2021 'ambassadeur van HEST' te worden. In deze rol vergemakkelijkt zij onze samenwerking met de huisartsen van Putten en Ermelo. Daarnaast levert zij bijdragen aan de scholing van onze vrijwilligers. Voorts helpt zij HEST bij onze PR richting de lokale kranten van Putten en Ermelo.

Een blik gericht op de toekomst van de palliatieve terminale zorg

De verwachting is dat de behoefte aan palliatieve zorg de komende jaren zal toenemen. Dit geldt niet alleen voor het domein van de beroepsmatige zorg, maar ook voor dat van de informele (vrijwillige) zorg, het domein waarbinnen HEST werkzaam is. Als gevolg van de vergrijzing sterven steeds meer mensen aan chronische aandoeningen. De complexiteit en de duur van de ziekten waaraan zij lijden, neemt bovendien toe.

Voor de omvang van de zorgvraag waarmee HEST te maken zal krijgen, is ook het overheidsbeleid van belang: de overheid streeft er naar om palliatieve terminale zorg minder in ziekenhuizen te laten plaatsvinden en meer in hospices en thuis. De wens van de zieke moet bij het bepalen van de plaats waar hij/zij zal sterven leidend zijn, vindt de Staatssecretaris van VWS.

De indruk bestaat dat de palliatieve terminale zorg landelijk gezien de laatste jaren wat aan het verschuiven is van de thuissituatie naar het hospice. In hoeverre de ervaringen van HEST deze trend langjarig ondersteunen, is nog niet goed te beoordelen.

Geplande activiteiten in 2022

1. Aangezien het er naar uitziet dat de corona-pandemie aan het uitdoven is, is het de verwachting dat in 2022 de gebruikelijke activiteiten van HEST weer volledig ontplooid kunnen gaan worden.
2. De werving van vrijwilligers blijft een belangrijk actiepunt. Aan promotie zullen we tijd, moeite en geld blijven besteden. We zullen ons als HEST presenteren waar dat

nuttig lijkt. We blijven proberen artikelen geplaatst te krijgen in de lokale kranten. Gelet op de goede ervaringen hopen we dit wederom te kunnen doen met de professionele ondersteuning van Joliete van Eijden.

3. Onze coördinatoren bewaken het individuele scholingsniveau van onze vrijwilligers en zullen waar nodig het volgen van bijscholing initiëren. We zullen o.a. gebruik blijven maken van het scholingsaanbod van het Willem Holtrop Hospice.
4. We streven ernaar om vorm te geven aan de samenwerking met het Willem Holtrop Hospice (zie ‘‘Kort verslag van enkele activiteiten in 2021’’).
5. Omdat we onze vrijwilligers niet genoeg kunnen bedanken, zullen we in 2022 weer een aantal sociale activiteiten voor hen organiseren: een dagje uit in de zomer en een barbecue in het najaar.

R.R. 31-03-2022